

[Time: 2 Hours]

[Marks: 60]

Please check whether you have got the right question paper.

- N.B:
1. All questions are compulsory.
  2. Total marks are indicated to the right

1. Answer any **SIX** of the following in not more than two sentences : 12
  1. Mention any two acts amounting to Glorification of Sati under The Commission of Sati (Prevention) Act, 1987.
  2. What do you mean by Westernisation?
  3. What is the object of the Family Courts Act, 1984?
  4. When does a person become disqualified to act as a Natural Guardian under Hindu Minority and Guardianship Act, 1956?
  5. When a Hindu wife is disqualified to claim maintenance from her husband under Hindu Adoption and Maintenance Act, 1956?
  6. What do you understand by Unobstructed Heritage?
  7. What is the difference between Patriarchal and Matriarchal Family?
  8. What is Escheat?
  9. Mention any two rights of a coparcener.
  10. State any two disqualifications to Succession of Property, under the Hindu Succession Act, 1956?
2. Write short notes on any **TWO** of the following : 12
  1. Existing Legislative Provisions as to Settlement of Spousal Property
  2. Need for Uniform Civil Code
  3. Karta
  4. Maintenance of a Widowed Daughter-in-Law
3. Answer any **TWO** of the following (Give reasons for your answer): 12
  1. Mr, X, a Hindu male dies intestate leaving behind son, daughter, daughter of predeceased daughter of predeceased daughter and brother 'B'.
    - i. How X's Property will devolve after his death?
    - ii. If brother 'B' has committed murder of Mr. X, then how much share he is entitled to inherit from Mr. X?

2. Riya got married to Amit under the Hindu Marriage Act, 1955. Amit's mother started demanding a Diamond set and Rs. 5,00,000 /- in cash as Dowry. Riya's father had no option but to fulfil the demand and gave the same to Amit's mother.
  - i. What is the punishment to which Amit's mother can be made liable?
  - ii. What is the remedy available to Riya under the Hindu Marriage Act, 1955?
3. Ashok and Sarita are married under the Hindu Marriage Act, 1955. Ashok has an adulterous relationship with Freya, his friend and a child is born out of such relationship.
  - i. What action can Sarita take against Ashok under the Hindu Marriage Act, 1955?
  - ii. Is the child entitled to inherit Ashok's property? Explain.
4. Amar while a bachelor adopted a son 'S'. Asha, while unmarried, adopted a daughter 'D'. Amar and Asha then married each other.
  - i. After marriage can Amar adopt a daughter? Explain with reasons.
  - ii. What is the relationship between Amar and 'D' and between Asha and 'S'?

4. Answer any TWO of the following :

24

1. Discuss the provisions under Hindu Succession Act, 1956 governing intestate succession to the property of a Hindu female.
2. Who can appoint a Testamentary Guardian under Hindu Minority and Guardianship Act, 1956 and discuss in brief Powers of Testamentary Guardian.
3. Explain the grounds of divorce available to a wife under the Hindu Marriage Act, 1955.
4. What is partition under Mitakshara Law? Who are entitled to share on partition and what is the effect of partition?

*****

[वेळ: २ तास]

[गुण: ६०]

Please check whether you have got the right question paper.

- सूचना: १. सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत.
२. उजव्या हाताला लिहीलेले गुण एकूण गुण दर्शवितात.

- प्र.१ खालीलपैकी कोणत्याही सहाची उत्तरे दोन वाक्यात द्या. १२
१. कमिशन ऑफ सती (प्रतिबंध) कायदा, १९८७ अंतर्गत सतीचा गौरव केल्याच्या कोणत्याही दोन कृत्यांचा उल्लेख करा.
  २. पाश्चिमात्यिकरण म्हणजे काय?
  ३. कौटुंबिक न्यायालय कायद्याचा उद्देश काय?
  ४. हिंदू अल्पसंख्यांक आणि पालकत्व कायदा, १९५६ अंतर्गत एखादी व्यक्ती नैसर्गिक पालक म्हणून काम करण्यास कधी अपात्र ठरते?
  ५. हिंदू दत्तक व देखभाल कायदा, १९५६ अन्वये हिंदू पत्नीला तिच्या पतीकडून भरण पोषणासाठी केव्हा अपात्र ठरवले जाते?
  ६. अबाधित वारस द्वारे तुम्हाला काय समजते?
  ७. पितृसत्ताक आणि मातृसत्ताक कुटुंब मध्ये काय फरक आहे?
  ८. Escheat म्हणजे काय?
  ९. भागीदाराचे कोणतेही दोन अधिकार सांगा.
  १०. हिंदू उत्तराधिकार अधिनियम, १९५६ अंतर्गत मालमत्तेच्या उत्तराधिकारासाठी दोन अपात्रता सांगा?
- प्र.२ खालीलपैकी कोणत्याही दोनवर टीपा लिहा. १२
१. पती-पत्नी मालमत्तेच्या सेटलमेंटसाठी विद्यमान वाधानिक तरतुदी
  २. समान नागरी कायद्याची गरज
  ३. कर्ता
  ४. विधवा सुनेचा सांभाळ
- प्र.३ खालीलपैकी कोणत्याही दोनची उत्तरे द्या. (तुमच्या उत्तरांची कारणे सांगा) १२
१. श्री. X, एक हिंदू पुरुष मुलगा, पूर्व दिवंगत मुलीची मुलगी आणि भाऊ 'B' यांना मागे सोडून मृत्युमुखी पडतो.
    - i. त्याच्या मृत्युनंतर X ची मालमत्ता कशी विभागली जाईल?
    - ii. जर भाऊ 'बी' ने मिस्टर एक्सचा खून केला असेल, तर त्याला मिस्टर एक्सच्या संपत्तीचा किती वाटा मिळेल.

२. रियाचे लग्न अमित बरोबर हिंदू विवाह कायदा, १९५५ अंतर्गत झाले. अमितच्या आईने डायमंड सेट आणि रु. ५, ००,०००/- हुंडा म्हणून रोख मागितले. रियाच्या वडिलांकडे मागणी पूर्ण करण्याशिवाय पर्याय नव्हता आणि त्यांनी ती अमितच्या आईला दिली.
- अमितच्या आईला कोणती शिक्षा होऊ शकते?
  - हिंदू विवाह कायदा, १९५५ अंतर्गत रियाला कोणते पर्याय उपलब्ध आहेत?
३. अशोक आणि सरीता यांचा विवाह हिंदू विवाह कायदा, १९५५ अंतर्गत झाला आहे. अशोकचे फ्रेयाशी, त्याचा मैत्रिणीशी व्याभिचारी संबंध आहेत आणि अशा संबंधातून एक मूल जन्माला आले आहे.
- हिंदू विवाह कायदा, १९५५ अंतर्गत सरीता अशोकवर काय कारवाई करू शकते?
  - अशोकच्या मालमत्तेवर मुलाचा वारसा हक्क आहे का? स्पष्ट करा.
४. अमरने बॅचलर असताना एक मुलगा 'S' दत्तक घेतला. आशा, अविवाहित असताना, 'D' मुलगी दत्तक घेतली. त्यानंतर अमर आणि आशाने एकमेकांशी लग्न केले?
- लग्नानंतर अमर मुलगी दत्तक घेऊ शकतो का? कारणांसह स्पष्ट करा.
  - अशोक व 'डी' आणि आशा व 'एस' यांच्यात संबंध काय आहे?
- प्र.४ खालीलपैकी कोणत्याही दोनचे उत्तर द्या.
- हिंदू वारसा कायदा १९५६ अंतर्गत महिलांचे संपत्तीचे मृत्युपत्राविना वाटप करण्याचे काय नियम आहेत.
  - हिंदू मायनोरिटी आणि पालकत्व कायदा, १९५६ अंतर्गत टेस्टमेंटरी गार्डियन कोण नियुक्त करू शकतो आणि टेस्टमेंटरी गार्डियनच्या थोडक्यात अधिकारांवर चर्चा करा.
  - हिंदू विवाह कायदा, १९५५ अंतर्गत पत्नीसाठी उपलब्ध घटस्फोटाचे कारणे स्पष्ट करा.
  - मिताक्षरा कायदानुसार विभाजन म्हणजे काय? विभाजनानंतर मालमत्ता घ्यावयास कोण हक्कदार आहेत आणि विभाजनाचा परिणाम काय असतो.

*****